

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Josephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 14. Quâ ætate matrimonium contraxerint Maria & Iosephus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

CAPUT XIV.

Quâ etate Matrimonium contraxerunt Maria & Iosephus?

- I. **U**ERIMUS hic de utroque Coniuge, id est de Beatissimâ Virgine & D. Iosepho, quam quisque illorum ætatem attigerat quando hoc matrimonium inter se inierunt. Res implicata est diversis utrimque diversa opinantibus: Causa est quia cã de re, ut & de aliis multis illos Sanctos Coniuges concernentibus, Evangelistæ altum siluerunt aliis intenti: nec ulli de hoc Scriptores Synchroni quidquam tradiderunt. Despectæ enim erant conditionis oculis mundanis, quare nec attendebantur: singulorum hîc opiniones discutio: ac primò de etate Beatæ Virginis, postea de Sancti Iosephi.

SECTIO PRIMA.

Quot annorum erat Beata Virgo quando nupsit Divo Iosepho?

- II. **O**Mnes in hoc conveniunt quod nec ante duodecimum, nec post vigesimum-quintum suæ ætatis annum D. Iosepho nuptui tradita sit: sed quoniam ex illis qui intra istos duos numeros clauduntur id contigerit? Discrepantes sunt magnoperè Doctorum sententiæ.
- III. Prima sententia est Divi Gregorii Nysseni in orat. de humanâ Christi generatione, D. Damasceni orat. I. de Dormit. Deip. Simeonis Metaphrast. orat. de Vitâ & Dormit. Mariæ, quæ non determinat in particulari quam habuerit ætatem, sed dicit traditam fuisse D. Iosepho cum ad ætatis florem pervenisset, & jam crevisset, & adulta esset. Sed hæc sententia cum nihil determinet trahi potest ad omnes annos omnium sententiarum sequentium.
- IV. Secunda sententia est Alberti Magni super missus est cap. 3. & Cardinalis

Cajetan. in cap. 1. Lucæ ad illa verba *Ad Virginem desponsatam viro*, qui asserunt non ante decimum-octavum completerem, sed intra illum & vigesimum-quintum nupsisse. Est etiam Joannis Georgii Herwat in Chronic. c. 247. qui annu intra illos duos numeros determinat, & dicit contigisse anno ætatis Beatæ Virginis decimo-octavo completo, & decimo nono incepto. Ratio horum est, quia cum in Deiparâ fuerit omnis congruentia tam ex parte naturæ quàm ex parte gratiæ ad hoc ut Mater Dei fieret, credendum est quod in tali ætate concepit in quâ perfecta fuit in statu & quantitate corporis: sed corpus ejus non potuit esse perfectum omninò secundum statum & quantitatem, nisi intra decimum-octavum & vigesimum-quintum annum, ergo &c.

Addit Cardinalis Cajetanus loco citato, ætas nubilis exigit saltem completum modum augmenti, quia naturalis ordo habet ut prius perficiatur persona in se quàm det operam ad conservandam speciem: & dico, saltem, quia ratio suadet quod natura plus exigit ætatis, videlicet usquequo firmata sint ossa ad quod quartum septennium dicitur requiri in viris. Quocirca certum est Beatam Virginem fuisse tunc ad minus annorum decem & novem, & hoc si mulieris tertio senario annorum completur augmentum: & rationabile est ut fuerit tunc annorum viginti quatuor perfecta etiam secundum ossa mulier, ut perfecta Mater perfectum filium gigneret. Ita Cajetanus.

Confirmatur hæc sententia ex Aristotele lib. 7. de Histor. Animalium cap. 7. ubi sic ille. *Semen profectò infecundum usque ad ter septimum annum est; mox proficuum quidem est, sed exigua imperfectaque generant juniores & mares & femina, ut in cæterorum animalium genere plurimis evenit. Concipiunt quidem facilius natu minores, sed laborant in perpetuo vehementius, &c.*

Hanc Cajetani sententiam aut periculosam, aut erroneam asserit Ambrosius Catharinus. Mitius contra illam pronuntiandum censeo, & dico eam non esse probabilem, primò quia est nimis particularis. Secundò, quia contradicit

dicit Patribus Ecclesiæ, qui asserunt eam mox ab egressu à Parthenone, seu Collegio Virginum apud Templum degentium fuisse D. Josepho traditam: At nullo modo probabile est eam ibi usque ad talem ætatem permansisse. Ait enim D. Epiphanius lib. de Vitâ Virg. *Virgines aiebantur in templo donec propter ætatem non deceret illas inter Sacerdotes versari.* Tertio, quia omninò decuit Beatam Virginem in eâ ætate nupsisse in quâ etiam in aliis virginibus seu puellis omnis posset abesse suspicio alicujus ante conceptionem labefactionis. At nimis frequenter experientia docet quod puellæ in eâ ætate quæ satis protenditur, imò & ante illam virgines esse deserint, ergò citiùs Beata Virgo nupsit. Quarto, quia recedit à verbis & sensu Scripturæ & Ecclesiæ. Scripturæ Proverb. cap. 30. vers. 18. *Triamihis sunt difficilia quartum ignoro.* Vers. 19. *Viam Aquilæ in celo, viam colubri super petram, viam navis in medio mari, & viam viri in adolescentula.* Ut legunt ex Hebræo aliqui quod ultimum intelligitur de Christi Conceptione, ubi vox illa *adolescentula* non potest significare ita provecctam: Eodem modo Ecclesiæ quæ de eâ ita cantat. *Congratulamini mihi omnes qui diligitis Dominum, quia cum essem parvula placui Altissimo, & de meis visceribus genui Deum & hominem.* Et alibi. *Cui luna, sol, & omnia deserviunt per tempora, perfusa cæli gratiâ gestant puella viscera.*

VIII. Nec est verum quod ad generationem ex congruentia requiratur quod persona sit perfecta in statu & augmento corporis, tum quia perfectio corporis nullam exigit determinatam quantitatem, & sub majori vel minori potest stare, ut patet, tum quia cum nesciri possit quando corpus habebit perfectum suum statum, si hæc regula sequenda foret, quanta & quàm multa exinde sequerentur incommoda? Quare dicendum quod ætas nubilis est in quâ persona attingit perfectionem corporis, non omnem; perfectio enim quoad statum omninò impertinens est, sed illam quam natura ipsa postulat ad hoc ut sit capax generationis: illam autem attingit ante illos qui clauduntur decimo-octavo & vigesimo-quinto, ut

experientia docet. Tandem in Beatissimâ Virgine decencia adducta supra numero 3, pro omni remotione suspitionis alicujus ante conceptionem impuritatis in eâ, prævaleret isti congruentiæ si adesset.

Ad illud verò quod dixit Cardinalis Cajetanus num. 5. in fine quod scilicet Corpus Beatæ Virginis debuêrit esse perfectissimum, ut perfecta mater perfectum filium gigneret. Respondeo primo, ad hoc non fuisse opus ut corpus Virginis esset perfectissimum quoad statum vel motum augmenti, quid enim hoc faceret ad illud? sed ad summum ut esset perfectissimum quoad complexionem & temperamentum. Respondeo secundo, ad hoc satis fuisse quod Spiritus Sancti virtute supremâ & infinitâ formatum sit, qui potest quodlibet ex quolibet, maximè cum ad illud formandum sumpserit ex Virgine purissimum ejus sanguinem, qui erat perfectior quâcumque materiâ per quamvis mulierem, cujuscumque status & augmenti, unquam ministratâ, vel ministrandâ.

Tertia sententia fuit Authoris librorum de Mirabilibus Sacræ Scripturæ, qui inter opera D. Augustini, ac si illius essent, reperiuntur, docentis Beatam Virginem fuisse tantum duodecim annorum cum nupsit: Cui sententiæ succurrit avida Dei Providentia, quæ ubi primum potuit hujus Virginis maternum nomen exoptavit. Elucebat inde adeò fuisse properam & divitem Matris sanctitatem ut non longiora tempora expectanda forent, quibus illa digna conferretur supremâ mundi dignitate. Vix infantiles excefferat annos, quando jam sat matura Deo videbatur supremâ Prærogativâ Matris Filii sui: adeò ut duodecimo anno expleto nuberet, decimo-tertio currente conciperet & pareret. Maria non alio egebat tempore, cui ex præteritis spatiis nullum fuerat irritum momentum, senilis & diuturnus habitabat animus in puellari corpore. Malitiæque absentia & sanctitatis abundantia, non malitia ipsa ætatem supplere.

Confirmari potest hæc sententia Juris adminiculis: quia ætas legitima ad contrahendum matrimonium est ætas duodecim

li 3

annorum

IX.

X.

XI.

annorum in sceminis, *l. quâ atate, ff. de Testamentis, & in princip. Instit. de nuptiis, & in c. Continebatur, & in c. Attestationes de desponsat. impuber.* Maximè verò in Virgine Beatâ, in quâ acceleratus fuit usus rationis, quæ optimo gaudebat corpore, ac demùm quia cum Christi conceptio esset opus optimi artificis, ac infinitæ virtutis (Sancti scilicet Spiritus) non videbatur major ætas necessaria: Denique quia quando aliquod exoritur dubium, ad illud rectè determinandum, recurrendum esse ad juris principia & intellectum docent periti. Ergò hæc desponsatio in dubio præsumenda est facta in prædictâ ætate duodecim annorum, quæ à jure dicitur ætas ad matrimonium. Confirmaturque testimoniis ex Scripturâ & Ecclesiâ supra num. 4. contra præcedentem sententiam adductis,

XII. Sed Respondeo Maria duodennis si animi sublimitatem spectes nimis est diuturna, etiam multò junior fuisset ex hac parte matura & apta obeundæ primæ isti dignitati. Sed est & aliud ad quod attendit Dei providentia licet avida hanc sceminam evchendi, non tamen præceptis & cæca, scilicet congruentia & decentia. Cùm enim rarissimè contingat, indecorumque esset in aliis virginibus immò incontinentiæ aliquale argumentum primo, quoque tempore & in tam parvâ ætate nubere, non decuit etiam Virginum primam ita ad nuptias properare. Quod ergo non fuerit citiùs maritata aut conceperit, non id ideò contigisse putandum quod esset defectus aliquis ex parte animæ in illâ, quæ erat gratiâ & sapientiâ plena; nec ex parte corporis, cùm in eâ esset operaturus summus Artifex, sed quia quod non decet alias virgines, etiam in quibus concupiscentia fervet, & virginitas periclitatur, multò minùs decuit Virginem tam modestam & tam pudicam ac Dei Matrem.

XIII. Nec huic opinioni favent jura allegata: definiunt enim illa non tempus quando nubendum est, sed ante quod non est nubendum: ita ut matrimonium ante duodecimum contractum sit ipso jure nullum: Quare ex his nihil pro matrimonio virginis colligi potest,

nisi quod ipsa non nupserit ante duodecimum. Quod verò additur quod quando exoritur aliquod dubium ad ejus rectam determinationem recurrendum esse ad juris principia & intellectum, id verum est in dubiis juris: atque adeò verum est in dubio an aliqua in particulari quæ nupsit duodennis fuerit apta & habuerit sufficientem ætatem ad consensum requisitum, standum est juri: sed in dubiis facti non item; non enim ex istis juribus licet determinare in dubio, an hæc vel illa esset præcisè duodecim annorum quando nupsit.

Cùm ergo nec præter consuetudinem decuerit tam maturè Virginem pudicissimam nubere, nec etiam congruens fuerit tam adultam, ne fortè maligni inde acciperent occasionem revocandæ in dubium ejus ante conceptionem illibatæ pudicitæ, huc spectarunt authores trium aliarum quæ restant hac super re sententiarum, quarum

Prima est Joannis Anni in sua Chronologiâ, & Driedonis lib. 3. de Dogmatibus tract. 3. c. 5. part. 4. qui dicitur peperisse currente decimo-quarto: huicque sententiæ, præcedentis fulcra succurrere possunt, maximè verò quæ ex verbis Scripturæ & Ecclesiæ.

Sed si Beata Virgo peperit anno ætatis suæ decimo quarto currente, quando quidem dies Natalis Domini sit 25. Decembris, ipsa verò decimum-tertium compleverit octavâ Septembris, quo die nata est, oportet omninò quod habuerit tantum tredecim annos menses tres & dies septemdecim quando peperit, unde cõsequens sit ut non multò post duodecimum completum nupserit: nupserat enim ut alibi docemus aliquo tempore ante Annuntiationem Angeli & Conceptionem Verbi: quare ut fundamenta præcedentis sententiæ, quæ pro hac allegantur, inania sunt ita & rationes quæ contra illam militant, militent etiam adversus hanc.

Secunda sententia est Tostati Episcopi Abulensis in cap. 2. Matthæi quæst. 91. pro quâ etiam à nonnullis citatur Dionysius Carthusianus lib. de Laudib. Virginis art. 37. quæ docet Beatam Virginem cum nupsit habuisse quindecim annos & aliquod amplius, & decimo sexto

sexto completo Christum peperisse. Ratio Tostati est, quia in eâ etate profluvium menstrui fœminis accidit, & ab illo profluvio aptiores fiunt mulieres ad concipiendum ex Aristotele lib. 7. de hist. Animal. c. 2. quod quidem profluvium in suum intentû sollicitè & summo studio virgini appingit ut aliis mulieribus in cap. 12. Levit. quæst. 13. 14. & 15. quia fuit verè mulier ut illa, & alias superfluitates, quas etiam natura quotidie expellit passa est.

XVIII Sed etiam si ita esset, quod scilicet in eâ etate profluvium menstrui fœminis accideret, quodque ab illo profluvio aptiores fierent mulieres ad concipiendum, ut docet Aristoteles loc. citat. & Franciscus Valesius Medicus Philippi Secundi Regis Hisp. lib. de Sacri. Philosoph. cap. 10. quos refert & sequitur Thomas Sanchez tom. 2. de Matrim. lib. 7. disp. 104. num. 34. non eam Deus exquisivit aptitudinem in eâ ex cuius purissimo sanguine & virtute Spiritus sancti infinitâ tormandus erat Christus,

XIX. Adde quod menstrua sunt superflui sanguis mulieris, quem tanquam impurum & noxium in illis natura expellit: Quod impurus constat: quod noxius probant sequentia, quod scilicet retentus graves in fœminis causet ægrotudines, quod ejectus ex ejus contagione fruges non germinant, multa acefcunt, herbæ moriuntur, arbores sterilescent, ferrum rubigine corrumpitur, æra nigrescent, canes in rabiem efferuntur, & alia ejuismodi effecta pessima prodeunt, quæ refert Guarinus Veronensis verbo *Menstruum*: quare illum sanguinem tam impurum, tam noxium, tam pestilentem, tam virulentum, omnis animus pius in Matre Dei locum habuisse credere refugit, negantque omnes Theologi Moderni, idque colligunt ex doctrinâ Sancti Thomæ 3. part. quæst. 31. art. 5. ad 3. licet enim sanguinem habuerit qui in menstruis reperitur, qui fuit materia corporis Christi, non tamen excrementa illa sordida & virulenta, ea enim à generandi potentia ex peccati fomite excitantur, unde in statu innocentie non fuissent. Cum ergo Beata Virgo fomite omni que caruerit libidine, ca-

ruit etiam indubiè istis menstruis fluxionibus. Quia verò hanc doctrinam à Theologis ex D. Thoma colligi diximus, juvat ipsiusmet Divi Thomæ verba loco citato hic transcribere: *Sanguis, inquit, menstruus quem fœmina per singulos menses emittunt, impuritatem quandam naturalem habet corruptionis: sicut & cetera superfluitates, quibus natura non indiget, sed eas expellit: Ex tali autem menstruo corruptionem habente, quod natura repudiat, non formatur conceptus: sed hoc est purgamentum quoddam illius puri sanguinis, qui digestionem quâdam est præparatus ad conceptum, quasi purior & perfectior alio sanguine: Habet tamen impuritatem libidinis in conceptione aliorum hominum: in quantum ex ipsâ commixtione maris & fœminæ talis sanguis ad locum generationi congruum attrahitur. Sed hoc in conceptione Christi non fuit, quia operatione Spiritus sancti talis sanguis in utero Virginis adunatus est, & formatus in prolem. Et ideo dicitur Corpus Christi ex castissimis & purissimis sanguinibus Virginis formatum. Ita D. Thomas.*

Nec movent quidquam rationes Tostati in contrarium: Concedo enim Beatam Virginem veram fuisse mulierem ut aliæ, potentiam generandi habuisse ut aliæ, materiam ad corporatiorem divini fœtus in utero ministrasse, sed illa materia non fuit ut in aliis fœminis cum admixtione istarum sordium & impuritatum quæ ab illâ separari debuerint & ejici, quia in illo sacro corpore non fuit fomes & concupiscentia, ex quâ illæ prodeunt: Ex quo intelliges quomodo debent intelligi Patres quando dicunt Christum ex purissimo Virginis sanguine formatum: non enim hoc significat illum ex sanguine Virginis concretum, qui ab impuro fuerit separatus, sed quia illius sanguis nullam unquam habuit similem impuritatem: Nec est par ratio de aliis superfluitatibus quas natura quotidie expellit, hæ enim sunt purè naturales, & fuissent etiam in statu innocentie: at fluxus menstruorum habet ortum ex fomite. Vide Toletum in c. 2. Lucæ Annotatione 35. in fine. Itaque cum in Virgine non fuerit profluvium sanguinis menstrui, non potuit ex illo aptior

noptis

gnabit

D.

Septu

SV

XX

XX.

aptior reddi ad conceptionem: Addo nec ad illam aptitudinem Deus attendisse debuit, ut eam Iosepho nuptui traderet.

XXI.

Tertia & ultima sententia, ac mihi & omnibus nunc omnium probatissima est quod D. Virgo anno ætatis suæ decimo quinto D. Iosepho fuerit nuptui tradita, & decimo-sexto pepererit Christum. Placet hæc sententia quod non ita accedat ad eam quæ nimis maturè eam nubit, & tamen in eâ ætate ipsius nuptias ponit, in quâ minor tunc etiam apud malignos & perversos potuit esse temerata pudicitia: quando nupsit suspicio; verèque in eâ verificari possunt verba Scripturæ & Ecclesiæ allata hic supra num. 7. Confirmaturque evidentissimè ex Patribus, S. Evodio Antiocheno, primo in eâ Sede post D. Petrum eo adhuc vivente Episcopo apud Nicephorum lib. 2. cap. 3. in Fragmento cujusdam Epistolæ cui titulus *Lumen*. Divo Damasceno lib. 4. de Fide Orthodox. cap. 13. S. Germano Patriarcha Cōstantinopolitano serm. 9. de Præsentat. Andræa Cretensi serm. de Sanctâ Deip. Cedreno in Compend. Georgio Episcopo Nicomediensi apud Baronium, quos ipse sequitur in Apparatu ad Annal. Eccles. num. 49. qui docent quod Beatâ Virgo fuerit præsentata in templo post annum tertium completum, ibique undecim annos totos exegerit. Ex hoc enim sequitur quod Beata Virgo ferè quindecim annos, imò fortè rotundos & integros habuerit. Atqui ut exiit è Templo tradita fuit à Sacerdotibus ex Dei per oraculum manifestatâ voluntate Divo Iosepho: Sequitur ergo quod decimo-quinto nupsit, & decimo-sexto pepererit. Vide etiam pro his quæ docent Author libri de ortu Mariæ Virginis, inter opera Divi Hieronymi. Divus Anselmus in fine Operum ubi de Deiparæ transitu, Divus Bonaventura in Meditat. cap. 3. D. Vincentius Ferrerius serm. 2. de Nativitat. Virg. Lucidius lib. 2. cap. 2. Major in cap. 1. Lucæ, & Dionysius Carthus. lib. de Laud. Virg. art. 37.

SECTIO II.

De Ætate Divi Iosephi quando Beatam duxit Virginem.

GRandævum fecerunt plerique, XI. GD. Epiphanius hæref. 78. qui etiam octogenarium eum vel eo majorem existimavit, Author libri de ortu Mariæ inter Opera Divi Hieronymi. Divus Damascenus orat. 1. de Dotmit. Deiparæ. Nicephorus lib. 2. Hist. cap. 7. & alii. Ad hoc autem ut ita opinarentur moti sunt vel quod existimarent Beatam Virginem non in matrimonium, sed in custodiam dumtaxat fuisse ei traditam, ad quam non homo aptus ad copulam, sed illam supergressus procul dubio exquirendus erat: vel quod crediderint si etiam in matrimonium ei tradita fuerit, conveniens omnino fuisse ut illa quæ futura erat Dei Mater, & ideò Virgo permanere deberet, traderetur tali cum quo ejus integritas nullum detrimentum pati, nullum discrimen subire posset, imò nec suspicionem, atque adeò seniculo jam debilitato, fracto & impotenti: huicque opinioni non parùm velificati sunt Pictores Antiqui, qui eum sub specie Seniculi istis temporibus effinxerunt. Illis subscripsere etiam ex recentioribus, Divus Vincentius Ferrerius citatus Section. præced. num. 21. seu ultimo, ubi ait *Ioseph antiquus, Maria juvenis 14. annorum*, utique completorum. Egidius Zamor. lib. de Sancto Iosepho. Immo noster Baptista Mantuanus lib. 2. Parthenic. cap. 9. in initio. His Metris.

*Frigentè & casto solitum servare pudori
Elegit de plebe virum, cui cana senectus,
Cui cana sulcantes crispabant tempora
ruga.*

Adeoquæ hæc opinio olim inoleverat, ut Joannes Ekhus serm. de Sancto Ioseph (cui consonat Cardinalis Baronius in Apparatu ad Annales Ecclesiast.) hanc quæstionem versans dicat, Hæc in re non lubet ad alterutram partem declinare ubi nullum nobis constat Scripturæ pro quacumque parte testimonium, eo maxime quod à receptâ

enopsis

„ & diu persuasâ opinione temerè dif-
cedendum non est. Facilius igitur
pateret antiquiori sententiæ authori-
tatem suam, fidemque manere. Hæc
Ekus.

XXIII. Verumtamen quia re attentius exa-
minatâ, rationes, quibus illi qui supra
adducti sunt ut ita crederent, non æqui
ponderis inveniuntur, oppositumque
omniò suadent validissima ex Scrip-
turâ, Patribus, & ratione eruta Argu-
menta, hinc ab illâ meritiò Recentio-
res omnes discedunt, ut jam sententia
illa non tam antiqua quam antiquata
reputanda sit.

XXIV. Nam quod illorum nonnulli volue-
runt ut hanc sententiam suam adstrue-
rent, Beatam Virginem non in matri-
monium, sed in custodiam tantum
fuisse Divo Josepho traditam, falsum
esse demonstravimus suprâ hoc Tracta-
tu cap. 11. & 12. ubi fusè ostendimus
matrimonium Deiparæ & Divi Josephi
fuisse verissimum, Mariam fuisse Divi
Josephi conjugem, Joseph fuisse Virum
Maria de qua natus est IESVS, qui vo-
catur Christus, ac tandem illorum ma-
trimonium fuisse omnium perfectis-
simum.

XXV. Quod verò alii secundò dicunt
etiam posito quod verum fuerit matri-
monium, adhuc debuisse esse valdè se-
nem, ut Virginis integritati cautum
esset, nonne mirandum quod illi Au-
thores integritatis custodiam in co ma-
trimonio quod Deus ab æterno dispo-
suerat, ut per illud utrumque Conju-
gem ad summas mundi prærogativas
& dignitates eveheret, maluerint Divi
Josephi ætati attribuerè, quam Dei
Gratiæ, ejus virtuti, & continentia?
Quid enim an non potuit Deus Divo
Josepho conferre, ut cum uxore castè
conviveret, & potuit ætas? Sed unde
ergo ipsa Virgo Deipara tam casta? &
ut de viris loquamur: Contra hoc opi-
namentum produco Josephum Patriar-
cham hujus nostri Josephi locupletem
figuram Genes. cap. 39. & duos illos
Judices Danielis cap. 13. Nonne enim
ille Joseph Heræ suæ etiam ad libidi-
nem cum provocantis blandimenta &
vim superavit cum gratiâ etiam in ipso
juventutis flore? Hi verò licet senes &
cani nonne honestissimam Susannam

vesana illorum libidini obstantem
opprimere conati sunt: & quot millena
reterunt historiæ, exhibet experientia
quotidiana ejusmodi exempla? Castior
ergo evadet ille quem gratia Dei refri-
gerat & adjuvat etiam in viridi ætate,
quàm quem ætas longa, sine gratiâ, vi-
ribus extenuat.

Narrat Divus Basilius Magnus in XXVI.

Hexameron de quodam Sanctissimo
Presbytero cui nomen Ursinus, quod
cum senio confectus in lecto decum-
beret morti jam proximus factus, ad-
stantibus subdubitantibus an adhuc in
co vitæ halitus esset, mulierè quandam
devotam ejus ori applicuisse aurem,
quam ille illicò repulit dicens: *Mu-
lier abscede, adhuc ignis sub cinere latet,
paleam tolle.*

Audi etiam in eandem rem Sanctif- XXVII.
simum Patrem Gregorium Nazian-
zenum de seipso loquentem Carmine
de rebus suis.

*Ipse meus porrò testis queo casibus esse.
Quam nostrum genus in vitium pro-
clive feratur.*

*Nam qui jucunde prima vo in flore ju-
venta.*

*(Cum levis in molli versatur in pecto-
re sensus:)*

*Vmbrosâ solum ratione, & moribus utès,
Egregiis ducibus sublimiat cæta petebam
Certam Regali figens vestigia calle.*

*Nunc cum collecta est ratio, jamque
ipse senectæ;*

*Ad finem accessi, miser heu! velut
ebrius erro,*

*Ac servâ obliquus pugna me commo-
vet anguis, &c.*

Ex quibus patet quomodò vix ulla sit XXVIII
ætas tuta ab illo igne, qui in paradiso
voluptatis per peccatum primò accen-
sus, nec etiam sub cinere, id est corpo-
re semimortuo, Sanctissimorum viro-
rum extinctus erat; alio ergo remedio
opus quàm senio, ut firmum sit morta-
le peccus adversus libidinem, ad quam
ei innatum pondus: gratia scilicet Spi-
ritus sancti, quâ urique cataphractus
Divus Josephus Virginis Sponsus cum
ea purissimè & sine ullo vel minimo
periculo convivere potuit.

Quoad picturas verò illas antiquas, XXIX.
Respondeo cum Gersone Cancellario
Parisiensi 3. part. oper. serm. de Nativit.

K k

Virg.

gnabit
b.
Josephi
sv
m

Virg. confid. 3. circa med. primo per illud Horatii.

*Pictoribus atque Poëtis
Quodlibet audendi semper fuit æqua
potestas.*

Secundò, hoc non fuisse ubique universaliter in usu, etenim testatur ibidem præfatus Cancellarius Parisiensis perorans coram toto Concilio Constantiensi in Germaniâ celebrato se vidisse in eadem Germania frequentes picturas Divi Josephi quibus representabatur velut in ætate juvenili: idemque de Poloniâ suâ testatur Pater Justinus Miechoviensis Ord. Prædic. super Litanias Lauretanæ Discursu CXI. in fine. Tertio, ita effinxisse propter mentis virtutem: sic dicit Sapiens sapientiæ cap. 4. v. 8. & 9. *Senectus venerabilis est non diuturna, neque annorum numero computata, cani enim sunt sensus hominis, & ætas Senectutis vita immaculata, quemadmodum e contra peccator senex ætate, quotidie in vitiis adolescens* Isa. cap. 65. vers. 20. dicitur, *Puer centum annorum & maledictus.* Ita idem Gerson & post eum Salmeron tom. 3. tract. 39. Tolerus in Lucam cap. 1. Annotat. 59. quos citat & sequitur Justinus Miechoviensis supra. Quartò, denique ideò pingebatur senex ab initio nascentis, inquit Gerson, dum Mariæ perpetua virginitas nondum ut modò radices fixerat in cordibus fidelium, ne suspicarentur aliquid de Joseph & Mariâ, vel ut inquit Canisius lib. 2. de Deip. cap. 13. dedit hoc populi simplicitati ingeniosa vetustas ad depellendam rei amatoriam, & conjugalis congressus suspicionem: hanc enim facillè vel pareret, vel augetet vegetus & virili ætate juvenis, qui cum nubili puellâ, vel cohabitans, vel deambulans in tabella spectantium oculis subiceretur. Pictoribus tamen jam cum omnes sufficienter instructi sunt de continentia ab utroque in conjugio servatâ præcipiendum ut deinceps abstineant ab hoc cum representandi modo.

XXX. Et certè si hoc admittendum foret, nonne perversi intulerint quod quando Beata Virgo respondens Angelo nuncianti ipsam esse concepturam & parituram filium altissimi dixit, *quomodo fiet istud quoniam virum non cognos-*

co? id non dixerit non affectu ad virginitatem, sed ex nausea viri adeò vetuli? fuerunt sanè plurimi qui plura minus apparentia nequiter intulerunt.

Sed ad fortiora progrediamur. Primò, displicet hæc sententia ex hoc quod faveat alteri sententiæ afferenti Divum Josephum fuisse bigamum, aliamque ante Beatam Virginem duxisse uxorem, quam refutavimus hoc tract. c. 3. sect. 1. Non est verisimile quod in populo in quo nuptiæ tanti fiebant, & maledictus censebatur sterilis quod Josephus usque ad tantam senectutem cælebs contra omnium morem mansisset, aut quod eum Deus irrisioni & fannis exponere voluisset, ei cœlibatum tam diuturnum inspirando, ut factus seniculus tandem ad nuptias quas spreverat convolaret, ex ipsius jussu; tantum ut cautum esset Virginis integritati, cui melius multò providere poterat.

Neque dicas quod qui dicunt Deum voluisse, ut ita senex esset ut esset cautam Virginis integritati explicandi sint, non quo ad rem ipsam, quis enim credat illos tam crassos fuisse, ut nescierint gratiam refrigerantem ad hoc fuisse præstantiorem quàm senectutem? ergò intelligendi sunt quoad nos & in æstimatione hominum: poterat enim si non fuisset D. Josephus senex, dubitari contra Virginis integritatem. Sed hæc evasio nulla est: nam Luca cap. 3. Jesus putabatur filius Joseph scilicet generatione, non ergo dum nupsit fuit in ea ætate D. Josephus in quâ bene cautum sit, ut Virgo integra mansisse credi poruerit.

Secundò: hæc sententia omninò pugnat cum causis desponsationis præcipuis à nobis hoc Tractat. cap. 16. afferendis desponsata est enim primò, quia ad tempus fuit necesse, ut Christus ex eo genitus putaretur prout de factò putatus est Luca cap. 3. & alibi ne scilicet Christus ut spurius haberetur, & Virgo ut adultera lapidaretur à Judæis. At si tam senex fuisset ut per ejus ætatem cautum esse Virginis integritati tam quoad rem quàm quoad æstimationem nostram, non id obtentum fuisset quin potius è contra ut constaret. Secundò, ut etiam diabolo patrus ejus celaretur

celaretur, ac sic vaser ille deciperetur, dum eum putat non de Virgine esse generatum: at si D. Iosephus fuisset tam senex, ut esset impotens, hoc dæmoni fuisset perspectum, ergo &c. Tertio, ut Beatæ Virgini & ipsi Christo in iis quæ ad corpus spectant ministraret, ad quod sustinendi erant labores peregrinationum & itinerum, eundem è Nazareth in Bethleem, atque inde, redeundum, fugiendum in Ægyptum hyeme mediâ, atque inde remeandum: laborandum manibus pro alendâ & procurandâ familiâ, &c. quæ omnia in tali ætate, in quâ per illam potuisset esse cautum Virginis integritati præstare minimè potuisset: Quin ipse potius alieno obsequio indignuisset quàm alteri præstare potuisset, sicque Virgini potius fuisset oneri, quàm solatio & auxilio.

XXXIV. Tertio, hæc Sententia injuriosa est Deo, Virgini, & Divo Iosepho. Primò Deo, quasi non potuisset conferre ut in iustâ ætate castè simul conviverent, vel illis hoc meritum invidisset. Secundò Virgini, quasi illius decor & pulchritudo talis fuisset ut illius aspectus ad frædam carnis concupiscentiam etiam Sanctissimum Virum incitasset, cum è contra doceant SS. Patres quod ex illius venerando vultu nescio quid divinum spiraret quod omnem libidinem spectantium restringeret: ita D. Bonaventura supra cap. præced. num. 13. & Doctor Angelicus D. Thomas in 3. dist. 2. quæst. 1. art. 1. ad 4. *Gratia sanctificationis, inquit, non solum repressit in Virgine motus illicitos, sed etiam in aliis efficaciam habuit, ita ut quamvis pulchra esset in corpore, à nullo tamen concupisci potuerit.* Tertio, Divo etiam Iosepho injuriosa est quia detrahit excellentiæ virtutis ejus & castitatis. *Temperantia enim quæ est in Senectute, non tam temperantia, quam libidinis & incontinentiæ quedam est imbecillitas,* inquit D. Basilius Magnus Orat. 8. de Temperantiâ & Incontinentiâ.

XXXV. Quarto, est manifestè contra Scripturam, nam Luca cap. 3. vers. 13. dicitur: *IESVS erat incipiens quasi annorum triginta ut putabatur filius Ioseph,* utique generatione. Unde Divus Augustinus tomo 4. lib. 2. de Consens. E.

vangelist. cap. 1. in fine. *Manifestum est, inquit, illud quod ait, ut putabatur Filius Ioseph, propter illos dixisse qui eum ex Ioseph, sicut alii homines nascuntur, natum arbitrabantur.* Et tomo 10. lerm. 63. de diversis cap. 20. in fine. *Aliter quidem putabatur esse Pater Domini nostri IESV. Christi, scilicet sicut cæteri Patres carne generantes, non solo spirituali affectu liberos suscipientes: nam dixit & Lucas qui putabatur esse Pater IESV, quare putabatur? Quia humana putatio & existimatio illuc ferebatur quod solè ab hominibus fieri: non ergo de semine Ioseph Dominus, quamvis hoc putaretur.* Quod si putatus est Jesus filius Ioseph, non ergo Ioseph ita senex, ut eum fecerunt supradicti. Item Isaia cap. 62. dicitur: *Habitabit juvenis cum Virgine,* idest ut interpretatur Glossa, Ioseph cum Maria. Vide hunc Textum à nobis hoc Tractatu supra cap. 4. explicatum.

Est etiam contra ordinem & decorum: quid enim magis absurdum & ridiculum quàm Virginem Juvenculam quindecim annorum jugare seniculo? quid absurdius quàm Deum, qui omnia ordinatissimè facit, matrimoniùm tam ridiculum, tam absonum ordinasse, suoque in hunc mundum adventui aptasse? Omnes clamant,

Turpe senex miles, turpe senilis amor.

Et Sanctus Clemens Alexandrinus lib. 6. Stromatum Theognide continente.

Non juvenis vetulo Conjux est apta Marito.

Et Ovidius.

Quàm malè inæquales veniunt ad aratra juveni,

Tam præmitur magno conjuge junctâ minor.

In quâ tam magnâ tamque evidenti disparitate, hoc adhuc magis foæter, quod in utrisque, idest in Juvenculâ nubente seniculo, & in seniculo ducente juveniculam, est magnum signum incontinentiæ in utrisque.

SECTIO III.

Vera Aetas Divi Iosephi quando Virginem duxit.

XXXVII **V**ita humana ut constat dividitur in plures aetates: Aetates subdividuntur in Annos, qui rursus componuntur ex Mensibus, hi ex Septimanis, denique haec ex diebus. Quoad annos non potest definiiri quem praecise attigerat D. Iosephus quando Virginem duxit, an videlicet trigessimum, trigessimum-quintum, quadragesimum, vel quemlibet alium intra illos, nihil enim de hoc habemus vel ex Scriptura vel in ullo Authore Divi Iosephi synchrono, aut temporum eius vicino: igitur id solum restat, & possumus; ut dimissis annis, inquiramus de aetate.

XXXVIII Et quidem ex dictis haecenus sequitur quod fuerit in ea aetate in qua manifestissime apparebat ex habitudine corporis adhuc aptus ad generandum, non quidem quod ipse esset geniturus, sed ut posset Iesus eius putari filius, quod fuit necesse ad tempus; aptus etiam ad sustinendos labores, ut posset peregrinari, & in itinere supportare Matrem & Primum, utrisque alendis laborare, &c. erat enim in id destinatus a Deo. Sed quia videtur id totum potuisse in omni aetate praeter quam decrepita & fracta sicut ceteri homines boni temperamenti, quaestio est in quam fuerit? Ante resolutionem

XXIX. Suppono ex Aristotele & ceteris Philoſophis Aetates dividi & diversificari pro diversa eaque notabili complexionis corporum sive temperamenti immutatione: Hinc bifariam dividuntur vitae humanae spatia seu aetates, primo secundum notabiliores immutationes, secundum secundum minus notabiles, notabiles tamen.

XL. Primo modo dividuntur in tres Aetates: Prima est aetas augmenti: Secunda aetas consistentiae: Tertia aetas decrementi: Namque homo uno tempore crescit & acquirit paulatim justum ac debitum suae naturae magnitudinis terminum, ultra quem non amplius extenditur: alio tempore, nec crescit nec

etiam decrescit saltem notabiliter, sed manet velut in eodem statu, eandemque vim ac robur retinet: alio denique tempore frangitur, & paulatim deficit, quia sensim humidum radicale absumitur, calorque vitalis resolvitur: prima excurrit usque ad vigesimum quintum, secundum alios usque ad vigesimum-octavum: Secunda ab inde usque ad quinquagesimum, vel sexagesimum porrigitur: Tertia durat reliquo vitae spatio usque ad mortem.

Secundo modo dividitur communiter in septem aetates, Infantiam, Pueritiam, Adolescentiam, Juventutem, Virilitatem, Senectutem, & Decrepitiam. Nam & in illis satis notabilis observatur immutatio naturalis constitutionis hominis: Prima protenditur usque ad septimum annum: Secunda usque ad decimum-quartum: Tertia usque ad vigesimum-quintum, vel secundum alios, vigesimum-octavum: Quarta usque ad trigessimum-quintum: Quinta usque ad quinquagesimum: Sexta usque ad sexagesimum-quintum: Ultima ad finem vitae: Quae omnia tamen non ita mathematicè sunt accipienda, quin aetates mediae possint aliquid participare de finitimis, & extremae de sequente & antecedente. Exempli causa, Juventus media est inter adolescentiam & virilitatem, incipitque ubi adolescentia finit, finit vero ubi virilitas incipit: hoc tamen non impedit quin aliquando possit dici ille juvenis qui paucos annos habet minus quam viginti quinque, vel paucos amplius quam triginta quinque. His positis.

Dico D. Iosephum quando duxit Beatam Virginem in ea aetate fuisse, quae communi usu & consuetudine, habebat saltem aliquam proportionem cum aetate Virginis quam sibi desponsabat: est communis contra Abulensem in cap. 30. lib. Numeror. quaest. 31. qui licet recedat nobiscum ab ea sententia quae eum seniculum facit, in hoc quod docet fuisse adhuc manifestè aptum generationi & labori: Attamen tenet fuisse adhuc aliquatè tenem: ad quem videtur proximè accedere Gerson sermone de Nativitate Virg. Mariae Confid. 3. ubi postquam docuit non fuisse ita tenem ut volebant Antiqui, sed juvenem, seipsum

seipsum explicat addens. Sic autem exi-
 stimo Ioseph fuisse juvenem sicut juventutis
 terminos ponit Isidorus, quos extendit à
 vigesimo octavo, ubi terminat adolescen-
 tiam, usque ad annum quinquagesimum:
 quo tempore etas tunc senectutis inchoat.
 Fuit igitur Ioseph dum primò desponsatus
 est sub quinquagesimo anno constitutus.
 Quanquam qui Gersonem benignè
 interpretari voluerit, facillè ad partes
 nostras trahet.

XLIII. Probatur primò, ex duobus Scrip-
 turæ locis cumulatis, quorum primus
 est Isaïæ cap. 62. *Letabitur sponsus su-
 per sponsam, & habitabit juvenis cum
 Virgine*, hoc est juxta Glossam utram-
 que *habitabit Ioseph cum Mariâ*. Unde
 Doctor Viguierius in suis Instit. c. 20.
 §. 9. *Virgo non evassisset notam infamie
 si vir ejus fuisset senex aut decrepitus: quod
 autem esset juvenis apparet ex eo quod ha-
 betur, Isaïæ cap. 62. Letabitur sponsus
 super sponsam, & habitabit juvenis
 cum Virgine*, Hoc est Ioseph cum Ma-
 riâ, hæc Viguierius. Secundus locus est
 ex Evangelio Luc. cap. 1. *Missus est
 Angelus Gabriel à Deo ad Virginem despon-
 satam viro cui nomen erat Ioseph, virum
 vocat Evangelista D. Iosephum tunc,
 quando Beata Virgo annunciata fuit,
 quod nomen secundum consuetum
 modum loquendi nõ significat senem,
 sed hominem justæ ætatis: ex quo utro-
 que loco collectivè eruo nostræ senten-
 tiæ probatione: et si enim hæc duo loca
 videantur invicem pugnare, quia unus
 dicit juvenem, hoc est in quartâ ætate
 cõstitutum; alter virum hoc est in quin-
 tâ ætate, non tamen pugnant: quia ut
 monuimus hic num. 41. hæc ætates non
 ita mathematicè capiuntur, quin me-
 diæ aliquando possint participare de fi-
 nitimis saltè ex communi consuetu-
 dine loquendi: quod cum ita sit, di-
 cendum, quod ex hoc quod dicitur ju-
 venis simul & vir, colligitur ipsum non
 fuisse in initio juventutis, non enim
 posset dici vir: nec etiam in extremo
 virilitatis, quia non posset dici juvenis:
 nam nec juvenus secundum suum ini-
 tium est finitima virilitati, ut ei partici-
 pare possit, nec virilitas secundum suum
 extremum juventuti, sed oportet om-
 ninò quod fuerit in confinio utriusque
 ætatis, hoc est vel in exitu juventutis*

vel in initio virilitatis.

Huic probationi tam plausibili suc-
 currunt adhuc aliæ à nobis suprascriptæ:
 XLIV. Prima, quia cum D. Iosephus ante Vir-
 ginem nullam aliam duxerit uxorem,
 ut dictum est supra, non est credibile
 ipsum ultra istud tempus vel expectasse
 vel à Deo retardatum fuisse ut nube-
 ret, cum illo tempore mores suæ gen-
 tis nullo modo ferrent cœlibatum, in
 illis intelligo qui non erant inter illos
 Religiosi, seu Prophetici Eiani status.
 Secunda, quia aliàs nimia & absurda
 proportio fuisset & nimis extra usum
 & consuetudinem communem inter
 ipsum & Beatam Virginem ad nuben-
 dum; atque adeò aliquid habuisset
 incongruè & ridiculi eorum matrimo-
 nium.

His rationibus & aliæ suffragantur, XLV.
 quarum una est, quod si debuit Di-
 vus Iosephus ut profectò debuit, esse in
 eâ ætate in quâ esset & judicaretur ap-
 tus ad generandum, ut sic tolleretur
 omnis occasio suspiciendæ vitiosæ co-
 pulæ in conceptione Christi, nulla po-
 test assignari ratio, quare non debue-
 rit esse in ætate, quæ etiam esset justa,
 & proportionem haberet, aliqualem
 saltè, cum ætate Virginis, qualem
 habet adhuc finis juventutis; vel ini-
 tium virilitatis, puta trigessimus annus
 ut vult Major in c. 1. Luc. fortè quia est
 justum medium juventutis, vel trige-
 simus tertius annus, ut volunt alij, quia
 est ætas plenitudinis Christi: quin è
 contra congruentia non modica appa-
 ret ita debuisse fieri.

Secunda, quia hæc sententia magis XLVI.
 commendat Dei bonitatem & D. Iosephi
 meritum, quorum hic sine Scrip-
 turâ, sine præcepto, sine exemplo, in
 viridi ætate, cum uxore juvene ac spe-
 ciosissimâ continentiam servare potuit,
 & ille gratiam ut posset contulit mu-
 nificentia singulari: quod si senex et si
 quinquagenarius tantum fuisset, po-
 tuisset, possetque fortè quis putare
 hanc ejus continentiam potius ex ali-
 quali frigiditate, vel libidinis concupis-
 centiæque remissione processisse, quàm
 ex studiosâ continendi voluntate: un-
 de Divus Bernardus Homil. 2. super
 missus est, hunc Iosephum compa-
 rat Patriarchæ Ioseph, qui in ætate
 juvenili

juvenili & pulchritudinis flore se-
vavit castitatem & fidelitatem Do-
mino suo.

CAPUT XV.

*Quonam tempore hoc matri-
monium inierint scilicet an
ante, an post Christi concep-
tionem.*

- I. **M**AJORIS fuit momenti hu-
jus resolutio quæstionis ad
magnitudinem & laudem Di-
vi Josephi, quam olim ponderatum sit
ab antiquis, quibus unica cura fuit pro-
pter illius temporis necessitatem, vir-
gineum partum adstruendi: ut proinde
non sit mirum, quod non in eâ ab
illis veneratione sit habitus, quæ ejus
meritis & dignitati debebatur, non
enim hæc illis plenè cognita fuit. Ab
hâc quæstione omninò pendet alia
longè gravissima quæ est de ejus Pater-
nitate, seu quomodo & quàm strictè
sit Pater Christi Domini: At hinc cæ-
teræ ejus prærogativæ, omniæque ejus
magnalia, ut constat, & constabit: tan-
ti ergo cum sit momenti eam accuratè
discutiamus.

SECTIO PRIMA.

*Varia de hæc Quæstione Sen-
tentia.*

- II. **I**N hac materiâ ut in aliis fecimus,
omnes sententias referimus, tum ut
non videamur aliquid occultare vo-
luisse, tum etiam ut veritas, quam ubi-
que quærimus, magis appareat: nam
juxta communem præcæmiam, *Opposi-
ta juxta se posita magis elucescunt.*
- III. Ratio hujus varietatis est, quod Bea-
ta Virgo dicitur ante conceptionem
Verbi desponsata viro cui nomen erat
Joseph, Matth. cap. 1. & Luc. cap. 1.
Cum enim verbum *desponsata*, quod
ex vi vocis significat promissam, ex
communi usu significet etiam nuptam
seu maritam, maximè verò ante ma-
trimonii consummationem, hinc hæc
lucinat.

Primò, ergo voluere nonnulli circa
hanc rem duo, scilicet ante Verbi con-
ceptionem fuisse solùm inter Beatam
Virginem & D. Josephum sponsalia de
futuro, nec illam ab hoc tunc domi ha-
bitam. Ita Simon Cassianus in Com-
ment. Evang. lib. 6. c. 6. & 18. Abulensis
in c. 1. Matth. Cardinalis Caietanus in
3. part. D. Thomæ quæst. 29. ad art. 2.
(in quo tamen discedit à D. Thomâ)
& Baronius tom. 1. Annal. in Appar.
& alii. Probat per primam partem, ex illo
Matth. cap. 1. v. 18. *Cum esset despon-
sata Mater IESV Mariv Joseph, idest, in-
quunt, cum esset promissa: huicque
interpretationi videtur favere versio
Græca, quæ pro verbo desponsata habet
miseris. Secundo, ex illo ejusdem
Evangelistæ ibidem vers. 20. Joseph filii
David noli timere accipere Mariam conju-
gem. Ergo nondum illam acceperat in
conjugem. Probat per secundam partem. Pri-
mò, ex illo Matth. cap. 1. vers. 18. *Ante-
quam convenirent inventa est in utero
habens, idest antequam simul venissent
ad cohabitandum. Secundo, ex eod-
em Matth. c. citato vers. 19. Cum esset
justus & nollet eam traducere, hoc est,
in domum suam: nondum ergo tunc
cum illâ habitabat. Tertio, quia Lu-
cas cap. 1. dicit quod Deipara post tres
menses quibus mansit apud cognatam
suam Elizabeth, *Reversa est in domum
suam, non in domum Joseph, quo re-
versa fuisset, si ei ante cohabitasset, ita
Caietanus. Quarto, si Beata Virgo
quando annunciata est ab Angelo, fuisset
in domo Joseph, seu illi cohabitasset,
quomodo Divus Josephus Ange-
lum & Virginem inter se colloquentes
non audivisset? & si audivisset videns
ita contigisse quomodo Angelus nun-
ciaverat, unde anxius fuisset? Arris-
se potuit illis hæc sententia quod magis
faceret apud infideles ad fidem virgi-
nei partus.***

Alii voluerunt ante Conceptionem
Verbi fuisse quidem tantùm sponsalia
de futuro, ut præcedentes: verumtan-
tamen cohabitasse & convixisse. Citatur
pro hæc Gerson in suâ Josephinâ & ali-
bi sæpè, maximè tamen parte 4. oper.
opuscul. 15. qui est de solemnitate Virgi-
nalis Connubii Lect. 3. ubi sic ille: *Ac-
cepit Mariam Adolescentulam prius
Joseph*